

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEMEZLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 23395/09

Nedim İBRAHİMHAKKIOĞLU / Türkiye

Başkan,

Ledi Bianku,

Hâkimler,

Nebojša Vučinić,

Jon Fridrik Kjølbro,

ve *Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 23 Ocak 2018 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Yukarıda anılan 30 Mart 2009 tarihli başvuruyu göz önüne alarak,

Davalı Hükümet tarafından ibraz edilen görüşleri ve bu görüşlere cevaben başvuran tarafından ibraz edilen görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakerelerin sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayri resmi çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuran Nedim İbrahimhakkioğlu 1950 doğumlu bir Türk vatandaşı olup İstanbul'da ikamet etmektedir. Mahkeme önünde İstanbul'da avukatlık yapan C. Ülgen tarafından temsil edilmektedir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Davanın koşulları, başvuran tarafından ibraz edildiği şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir.

4. Başvuran, başvuruya sebebiyet veren olayların gerçekleştiği sırada İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün ("Bölge Müdürlüğü") müdürü olarak görev yapmaktaydı. Başvuran, 1996 Haziran ayında görevini bıraktığını ve Bölge Müdürlüğü ile olan tüm bağlarını kopardığını iddia etmiştir.

5. Bölge Müdürlüğüne ait olan İstanbul'da bulunan tarihi ve dini bir binada 7 Mayıs 1997 tarihinde yangın çıkmıştır.

6. Bölge Müdürlüğü 19 Kasım 1999 tarihinde başvuran ve diğer yedi kişi aleyhinde söz konusu binada ve binanın içerisinde bulunanlarda yangın nedeniyle meydana gelen zararların karşılanması için tazminat davası açmıştır.

7. İlk derece mahkemesi, yargılamalar sırasında davalıların yangından sorumlu olup olmadıklarının ve eğer sorumluysalar ne derece sorumlu olduklarının tespit edilmesi amacıyla bilirkişilerden oluşan bir heyetin bilirkişi raporu hazırlamasına karar verilmiştir.

8. Bilirkişiler, 22 Mayıs 2002 tarihli raporlarında, Bölge Müdürlüğü'nün müdürü olarak binada ve binanın içinde bulunanlarda yangının yüzünden oluşan zarardan başvuranın kısmen sorumlu olduğunu belirtmişlerdir.

9. İlk derece mahkemesi 27 Ocak 2005 tarihinde başvuran ve diğer iki davalı aleyhinde karar vermiştir. İlgili mahkeme, bilirkişi raporunu esas

olarak başvuranın söz konusu zararların bir kısmını karşılamasına karar vermiştir.

10. Başvuranlar, Yargıtay nezdinde söz konusu karar aleyhinde temyiz başvurusunda bulunmuştur. Yargıtay, 13 Ekim 2006 tarihinde ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

11. Başvuran, belirtilmeyen bir tarihte, Yargıtayın kararıyla ilgili karar düzeltme talebinde bulunmuştur.

12. Yargıtay, 5 Mart 2007 tarihinde başvuranın karar düzeltme talebini reddetmiştir.

13. Nihai karar, başvurana 30 Ocak 2009 tarihinde tebliğ edilmiştir.

ŞİKÂyetLER

14. Başvuran, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi kapsamında yargılamaların haksız olduğu ve aşırı uzun sürmesinden şikâyetçi olmuştur.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Yargılamaların adil olmadığına ilişkin şikâyet hakkında

15. Başvuran, ulusal mahkemeler nezdinde görülen yargılamaların Bölge Müdürlüğünden ayrılmasından yaklaşık bir yıl sonra meydana gelen bir yangın nedeniyle kendisine haksız surette sorumluluk yüklenmesi dolayısıyla adil olmadığını öne sürmüştür.

16. Mahkeme, dördüncü derece bir mahkeme olmadığını ve Sözleşme tarafından korunan hak ve özgürlükler ihlal etmediği sürece, bir ulusal mahkeme tarafından yapıldığı iddia edilen olay ya da hukuki tespitlerine ilişkin hataları değerlendirmenin kendi görevi olmadığını yinelemektedir (bk. *García Ruiz/İspanya* [BD], no. 30544/96, § 28, AİHM 1999-I ve

Streletz, Kessler ve Krenz/Almanya [BD], no. 34044/96, 35532/97 ve 44801/98, § 49, AİHM 2001-II). Mahkeme, dördüncü derece bir mahkeme olarak hareket etmemelidir. Bu yüzden, Mahkeme Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi uyarınca bulgular keyfi ya da açıkça mantıksız olmadığı sürece ulusal mahkemelerin bu husustaki değerlendirmelerini sorgulamayacaktır (bk. *Bochan/Ukrayna* [BD], no. 22251/08, , § 61, AİHM 2015).

17. Mahkeme, başvuranın şikâyetinin özü itibariyle ulusal yargılamaların sonucu ile alakalı olduğunu ve bu hususun tabiatı gereği dördüncü dereceyi ilgilendirdiğini kaydetmektedir. Mahkeme, dava dosyasında ulusal mahkemelerin bulgularının keyfi ya da açıkça temelden yoksun olduğuna dair herhangi bir bulgu olmadığını gözlemlemektedir.

18. Dolayısıyla, bu şikâyet açıkça dayanaktan yoksun olup, Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4. maddesi uyarınca reddedilmesi gerekmektedir.

B. Yargılamaların uzunluğuna ilişkin şikâyet hakkında

19. Başvuran, yargılamaların süresinin, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinde öngörülen "makul süre" gerekliliğine uygun olmadığından şikâyet etmiştir.

20. Hükümet, yargılamaların uzunluğu ve kararların icra edilmemesiyle ilgili başvuruların incelenmesi için 6384 sayılı Kanun uyarınca yeni bir Tazminat Komisyonunun kurulduğunu kaydetmiştir. Hükümet başvuranın Tazminat Komisyonuna başvurmadığı için iç hukuk yollarını tüketmediğini ve bu gerekçenin *Turgut ve Diğerleri* ((k.k.), no. 4860/09, §§ 19-26, 26 Mart 2013) davasında Mahkeme tarafından tanındığını belirtmiştir. Başvuran, Hükümetin bu iddiasına karşı çıkmış ve söz konusu hukuk yolunun Mahkemeye başvuruda bulunduktan sonra ortaya konulduğunu belirtmiştir.

21. Mahkeme, Hükümet tarafından da ortaya konulduğu üzere, *Ümmühan Kaplan/Türkiye* (no. 24240/07, 20 Mart 2012) başvurusunda pilot karar usulünün uygulanmasını müteakip Türkiye'de yeni bir iç hukuk

yolunun oluşturulduğunu gözlemlemiştir. Daha sonra, Mahkeme, yukarıda anılan *Turgut ve Diğerleri* davasındaki kararında iç hukuk yollarının, yani bu yeni hukuk yollarını kullanmadığı gerekçesiyle, yeni bir başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir. Mahkeme bu kararı verirken özellikle, bu yeni hukuk yolunun muhtemel surette (*a priori*) erişilebilir olduğunu ve yargılamanın uzunluğuna ilişkin şikâyetler için makul bir tazmin imkânı sunabildiğini değerlendirmiştir.

22. Mahkeme, *Ümmühan Kaplan* (yukarıda anılan, § 77) davasında vermiş olduğu kararda, yine de, önceden olağan prosedür uyarınca, Hükümete bildirilmiş olan bu türden başvuruları yine de inceleyebileceğini vurguladığını kaydetmektedir.

23. Ancak, Mahkeme, Hükümetin başvuranın 6384 sayılı Kanun ile tesis edilmiş olan yeni iç hukuk yoluna ilişkin ilk itirazını göz önünde bulundurarak, yukarıda anılan *Demiroğlu ve Diğerleri* davasında varmış olduğu sonucu yinelemektedir. Dolayısıyla Mahkeme, hukuk yargılamalarının aşırı derecede uzun olduğu şikâyetinin iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4 maddesi uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilmiş ve 15 Şubat 2018 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Ledi Bianku
Başkan